

मुंबईतील भटक्या कुत्र्यांच्या उपद्रवाला आळा
घालण्याबाबत प्रतिबंधात्मक उपाययोजना

महाराष्ट्र शासन

नगर विकास विभाग

शासन निर्णय क्र.बीएमसी/२३२४/अनो-१/प्र.क्र.१५७/०४/नवि-२१,

मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.

दिनांक:- मे २००५.

प्रस्तावना:- मुंबई शहरात भटक्या कुत्र्यांना पकडून विद्युत झटका पध्दतीने मुंबई महानगरपालिका ठार मारत असे. या संदर्भात मा.उच्च न्यायालयाने दिलेल्या आदेशामुळे भटक्या कुत्र्यांना पकडून ठार मारण्याची पूर्वापार पध्दती बंद करण्यात आली. भटक्या कुत्र्यांच्या उपद्रवास आळा घालण्यासाठी केंद्र शासनाच्या Prevention Of Cruelty of animals Act, 1960 हा कायदा लागू आहे. सदर कायद्याअंतर्गत भटक्या कुत्र्यांच्या उपद्रवाला आळा घालण्यासाठी केंद्र शासनाने, भटक्या कुत्र्यांचे निर्बिजीकरण व लसीकरण करून त्यांना पकडून आणलेल्या ठिकाणी मुक्त सोडण्याची पध्दत अशासकीय संस्थेच्या सहकार्याने राबविण्यात यावी, असे आदेश दिले आहेत. या अनुषंगाने मुंबई व उपनगरातील भटक्या कुत्र्यांचे निर्बिजीकरण व लसीकरण करण्याचे काम ४ N.G.O मार्फत करण्यात येते. या संदर्भात सर्व संबंधितांची मा.राज्यमंत्री (नवि) यांच्याकडे दिनांक १०.३.२००५ रोजी बैठक आयोजित करण्यात आली होती. भटक्या कुत्र्यांचे निर्बिजीकरण व लसीकरण करण्यासाठी मा.उच्च न्यायालयाने निर्देशित केलेल्या संस्थाव्यतिरिक्त आणखी संस्था पुढाकार घेऊ इच्छित असल्याची बाब बैठकीस उपस्थित N.G.O. नी शासनाच्या निर्देशनास आणली. या कामासाठी समन्वय साधण्यासाठी समन्वय समिती स्थापन करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. याबाबत आता शासन पुढीलप्रमाणे आदेश देत आहे.

शासननिर्णय:- मुंबई व परिसरातील भटक्या कुत्र्यांचा उपद्रव कमी करण्यासाठी व मा.उच्च न्यायालयाने आदेशित केल्यानुसार भटक्या कुत्र्यांचे निर्बिजीकरण व लसीकरण करण्याची योजना प्रभावीपणे राबविण्यासाठी उपाययोजना सुचविण्यासाठी तसेच या कामी नियुक्त केलेल्या N.G.O व मुंबई महानगरपालिकेच्या कामात समन्वय साधण्यासाठी प्रधान-सचिव (नवि-२) यांच्या अध्यक्षतेखाली खालीलप्रमाणे समिती गठित करण्यात येत आहे.

अनुक्रमांक	नाव	विभाग
१	प्रधान-सचिव(२), अध्यक्ष	नगर-विकास विभाग
२	डॉ. दिपक सावंत, सदस्य	विधान-परिषद सदस्य
३	श्री. मधुकर सरपोतदार, सदस्य	विधान-परिषद सदस्य
४	श्री. अबोध अरस, सदस्य	मुख्य अधिकारी, वेल्फेअर ऑफ स्टू ड्रांग
५	डॉ. ज. वि. तेलंग, सदस्य	कार्यकारी आरोग्य अधिकारी बृहन्मुंबई महानगरपालिका.
६	उपसचिव, सदस्य-सचिव	नगर-विकास विभाग/नवि-२१

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सं. क. गुप्ते)

कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत:-

- १) प्रधानसचिव(नवि-२), नगर-विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- २) आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका, फोर्ट, मुंबई-१.
- ३) कार्यकारी आरोग्य अधिकारी, बृहन्मुंबई महानगरपालिका, फोर्ट, मुंबई-१.
- ४) डॉ. दिपक सावंत, (पत्राने),
- ५) श्री. मधुकर सरपोतदार (पत्राने),
- ६) श्री. अबोध अरस (पत्राने),
- ७) निवडनस्ती, (नवि-२१)